

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 15 § i lagen om bostadsbidrag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om bostadsbidrag skall ändras. Avsikten är att ställningen för långtidsarbetslösa som återgår till arbetslivet skall förbättras samt att förvaltningen av bidragssystemet skall effektiviseras genom att man minskar antalet överbetalningar och återkrav av bidrag i samband med de justeringar som görs när någon återgår till arbetslivet. Det föreslås att lagen ändras så, att tidpunkten för justeringen av bostadsbidraget med anledning att inkomsterna

förändrats skjuts upp då en person som under en längre tid mottagit grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd blir sysselsatt. Lagändringen hänför sig till det åtgärds paket för förbättring av ställningen för mindre bemedlade som regeringen godkände i augusti 2005.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge

Bostadsbidrag i enlighet med lagen om bostadsbidrag (408/1975) beviljas i enlighet med de varaktiga förhållanden som råder i hushållet. Bidraget justeras ett år efter beviljandet eller ett år efter föregående justering. Om det under bidragsperioden sker en ändring i hushållets förhållanden justeras bidraget i de fall som särskilt nämns i lagen. Enligt 15 § 1 mom. i lagen om bostadsbidrag justeras bostadsbidraget om det har skett en betydande förändring i hushållets fasta inkomster eller boendeutgifter, om hushållet byter bostad eller om besittningsformen i fråga om bostaden ändras, om antalet personer som hör till hushållet ändras varaktigt eller om hushållet tar eller upphör att ha en underhyresgäst. Likaså justeras bostadsbidraget om en person som hör till hushållet inleder studier som berättigar till studiestödets bo-

stadstillägg eller om rätten till bostadstillägg upphör för en studerande som bor i samma bostad som bostadsbidragstagaren.

Bostadsbidraget justeras med anledning av att inkomsterna förändrats om hushållets fasta månadsinkomster har stigit med minst 300 euro eller sjunkit med minst 160 euro. Genom en ändring av lagen om bostadsbidrag (797/2004) höjdes gränsen för en betydande ökning av inkomsterna från och med den 1 januari 2005 från tidigare 160 euro till 300 euro.

Med stöd av 15 § 3 mom. i lagen om bostadsbidrag justeras bostadsbidraget i samband med att inkomsterna förändras från ingången av den månad då de förändrade eller nya inkomsterna förtjänas under hela månaden. Genom ändringen av lagen om bostadsbidrag (797/2004) preciserades justeringstidpunkten vid ingången av 2005. Tidigare justerades bostadsbidraget alltid från ingången

av månaden efter förändringen av inkomsterna.

Enligt nuvarande justeringsförfarande justeras bostadsbidraget omedelbart då inkomsterna förändras. Utöver att bidraget sänks eller helt dras in leder den omedelbara justeringen ofta även till överbetalningar och återkrav av utbetalt bidrag. Detta underminerar försöket att återgå till arbetslivet och sänker den långtidsarbetslöses motivation att försöka finna sysselsättning.

2. Föreslagna ändringar

Det föreslås att tidpunkten för den justering av bostadsbidraget på basis av att inkomsterna har stigit som nämns i 15 § 3 mom. i lagen om bostadsbidrag ändras så, att justeringen enligt 1 mom. 1 punkten görs tre månader senare än den i enlighet med 3 mom. annars hade gjorts, om den beror på att en medlem i hushållet blir sysselsatt efter att utan avbrott i minst ett år ha mottagit grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Ändringen genomförs genom att ett nytt 4 mom. fogas till 15 § i lagen om bostadsbidrag, varvid de tidigare 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom.

Ändringen skall sporra långtidsarbetslösa bostadsbidragstagare i sina försök att finna sysselsättning och hjälpa dem att placera sig på arbetsmarknaden, eftersom bidraget trots återgången till arbetslivet skulle fortsätta oförändrat i tre månader. Samtidigt skall ändringen minska antalet överbetalningar och återkrav av bidrag som uppstår i samband med justeringar på grund av sysselsättning.

För det förvaltningsmässiga genomförandet av justeringsförfarandet är det nödvändigt att ändringen av tidpunkten för justeringen begränsas till tydligt definierade situationer. Ändringen skall tillämpas på de justeringar av bostadsbidraget där en medlem i hushållet som under minst ett år har mottagit grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd som utbetalas av Folkpensionsanstalten blir sysselsatt så, att de ökade inkomsterna skulle leda till en justering av hushållets bostadsbidrag. För sysselsättningens längd fastställs ingen tidsgräns. Justeringstidpunkten skall skjutas upp endast i de fall där ovan nämnda

arbetslöshetsförmån har utbetalats utan avbrott i minst ett år innan personen i fråga återgått till arbetslivet. Således är inte enbart rätt till arbetslöshetsförmån ett tillräckligt skäl för att justeringstidpunkten skall skjutas upp. Om justeringstidpunkten skjuts upp fastställs hushållets inkomster och övriga grunder för fastställande av bostadsbidrag enligt den nya justeringstidpunkten. Bidraget till hushållet skall fortfarande justeras vid den årliga justeringen och vid justeringar av andra skäl vid den tidpunkt som anges i 15 § 3 mom.

3. Propositionens konsekvenser

De föreslagna ändringarna har inga organisatoriska konsekvenser. Avsikten är att ställningen för långtidsarbetslösa som får bostadsbidrag och som återgår till arbetslivet genom de ändrade bestämmelserna skall förbättras samt att förvaltningen av bidragssystemet skall effektiveras genom att man minskar antalet överbetalningar och återkrav av bidrag i samband med justeringar som görs när någon återgår till arbetslivet. Sammanlagt beräknas den föreslagna lagändringen öka utgifterna för bostadsbidrag med cirka 3 miljoner euro per år. Det reviderade justeringsförfarandet uppskattas innebära att justeringstidpunkten skjuts upp med tre månader för omkring 5 000 hushåll som får bostadsbidrag per år. I kostnadsberäkningen har man inte beaktat de eventuella inbesparade utgifter för bostadsbidrag som föranleds av en ökad sysselsättning av långtidsarbetslösa som lyfter bostadsbidrag.

4. Beredningen av propositionen

Lagändringen hänför sig till det åtgärdspaket för förbättring av ställningen för mindre bemedlade som regeringen godkände i augusti 2005. Propositionen har beretts vid miljöministeriet, i samarbete med Folkpensionsanstalten.

5. Ikraftträdande

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen föreslås träda i

kraft den 1 mars 2006. Ändringarna tillämpas på de justeringar med anledning av förändrade inkomsterna som görs för att en medlem i hushållet blir sysselsatt den 1 mars 2006 eller efter det. Eftersom ändringen av tidpunkten för justering av bostadsbidraget förutsätter att bidragstagarna informeras, behövs tillräckligt

med tid för verkställandet.

Det föreslås att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter skall kunna vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 15 § i lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 15 § i lagen av den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/1975), sådan den lyder i lagarna 582/2000, 542/2001 och 797/2004, ett nytt 4 mom., varvid de nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

15 §

Om den justering av bostadsbidragets belopp som avses i 1 mom. 1 punkten beror på att en medlem i hushållet blir sysselsatt efter att omedelbart före det utan avbrott i minst ett år ha mottagit grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), görs justeringen, på grund av att inkomsterna har stigit, tre månader senare än den i enlighet med 3 mom. annars hade gjorts.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006. Den tillämpas på de justeringar på grund av förändrade inkomster som görs om en medlem i hushållet blir sysselsatt den 1 mars 2006 eller senare.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 september 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Miljöminister *Jan- Erik Enestam*

*Bilaga**Parallelltexter*

Lag

om ändring av 15 § i lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 15 § i lagen av den 4 juni 195 om bostadsbidrag (408/1975, sådan den lyder i lagarna 582/2000, 542/2001 och 797/2004, ett nytt 4 mom., varvid de nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

Gällande lydelse

15 §

Föreslagen lydelse

15 §

Om den justering av bostadsbidragets belopp som avses i 1 mom. 1 punkten beror på att en medlem i hushållet blir sysselsatt efter att omedelbart före det utan avbrott i minst ett år ha mottagit grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), görs justeringen, på grund av att inkomsterna har stigit, tre månader senare än den i enlighet med 3 mom. annars hade gjorts.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006. Den tillämpas på de justeringar med anledning av att inkomsterna förändrats som förändras av att en medlem i hushållet blir sysselsatt den 1 mars 2006 eller efter det.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.